

САМОРЕГУЛІВНІ ОРГАНІЗАЦІЇ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Красавцев Антон Ігорович

аспірант кафедри інформаційного, господарського

та адміністративного права

Факультету соціології і права

Національний технічний університет України

«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

м. Київ, Україна

У зв'язку зі збройним вторгненням на територію України з боку Російської Федерації одним із стратегічно важливих завдань держави є забезпечення функціонування всіх секторів економіки, виникає питання використання можливих перспективних заходів регулювання господарської та професійної діяльності, одним із яких є саморегулівні організації (далі – СРО). Такі організації, як діючий учасник процесу регулювання відповідних сфер діяльності, та стосовно якого здійснюється процес реформування, спрямований на подальший розвиток інституту саморегулювання має можливість здійснення подальшого розвитку. На прикладі СРО, як фактора додаткової підтримки бізнесу за умов воєнного стану можна звернути увагу на дослідження Т.Ю. Мельник, яка у приходить до висновку, що основними та найбільш пріоритетними інструментами розвитку економіки в умовах воєнного стану є розробка заходів щодо стабілізації бізнес-клімату та реформування системи державного регулювання підприємницької діяльності [1, с. 9]. В перспективі СРО також можуть стати одним із елементів підтримки бізнесу, оскільки такі організації складаються із представників відповідної сфери діяльності, та забезпечують як дотримання чинного законодавства, що є необхідним у критичний для країни період, так і дотримання необхідних стандартів відповідного напрямку діяльності. В умовах воєнного стану є логічним збільшення взаємодії СРО з державою шляхом підвищення контролю з боку держави, посилення частоти звітування з боку СРО, або можливість залучення таких організацій до виконання відповідних державних програм або задач під чітким контролем з боку держави. Необхідно також звернути увагу, що умови воєнного стану передбачають здійснення централізації, тобто посилення впливу з боку держави для забезпечення збереження порядку та функціонування.

Також можливі інші форми взаємодії держави з СРО, наприклад здійснення заходів, спрямованих на усунення ускладнень або унеможливлення виконання заходів спрямованих на розвиток саморегулювання у відповідній сфері діяльності. Прикладом є рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку № 510 від 01.06.2022 «Щодо виконання положення пункту 2 рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 30.12.2021 № 1288 у зв'язку з введенням воєнного стану», згідно пункту 1 якого встановлено, що строк для виконання саморегулювними організаціями професійних учасників ринків капіталу та іншими об'єднаннями професійних учасників ринків капіталу положень пункту 2 рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 30.12.2021 № 1288 становить 60 календарних днів після завершення дії воєнного стану [2]. При цьому в даному документі вказано, що дане рішення прийнято з метою мінімізації негативного впливу обставин, пов'язаних з військовою агресією Російської Федерації проти України та введенням у зв'язку з цим воєнного стану, а також з метою сприяння стабільності ринків капіталу шляхом визначення особливостей діяльності учасників ринків капіталу в умовах воєнного стану, враховуючи, що вищезазначені обставини ускладнюють для саморегулювних організацій професійних учасників ринків капіталу та інших об'єднань професійних учасників ринків капіталу виконання положення пункту 2 рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку про затвердження Стандарту № 1 "Корпоративне управління в професійних учасниках ринків капіталу та організованих товарних ринків. Основні поняття та терміни» [2]. Самий же пункт 2 рішення 2 рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку про затвердження Стандарту № 1 "Корпоративне управління в професійних учасниках ринків капіталу та організованих товарних ринків. Основні поняття та терміни» містить у собі рекомендацію саморегулювним організаціям професійних учасників ринків капіталу та іншим об'єднанням професійних учасників ринків капіталу до 01 червня 2022 року, з урахуванням вимог цього Стандарту та інших, затверджених Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку стандартів корпоративного управління в професійних учасниках ринків капіталу та організованих товарних ринків, а також з урахуванням особливостей виду професійної діяльності на ринках капіталу та організованих товарних ринках, характеру та обсягів операцій, що здійснюються під час провадження такої діяльності, і ризиків, властивих такій діяльності, розробити та затвердити методичні рекомендації щодо здійснення зазначеними професійними учасниками функцій і процедур комплаєнсу, управління ризиками, внутрішнього аудиту та щодо змісту

відповідних внутрішніх документів, якими регулюється здійснення вказаних функцій і процедур [3]. Досліджуючи вищенаведені нормативно-правові акти, можна прийти до висновку, що даний приклад державного впливу на СРО в умовах воєнного стану шляхом відтермінування виконання програм розрахованих на мирний час є проявом сприяння з боку держави здійснення концентрації зусиль СРО на нагляді та контролі за діяльністю своїх учасників.

У якості підсумку можна визначити, що, оскільки виходячи з самої суті СРО, такі організації мають певний обсяг самостійності, необхідно дотримуватись розумного балансу обсягу як державного впливу, так і автономності організації, що має з одного боку забезпечити як необхідний для умов воєнного стану обсяг контролю, так і збереження СРО як такої, тобто як об'єднання, яке здійснює нагляд за діяльністю своїх учасників та здійснює представництво їх прав та інтересів у випадку виникнення спорів, порушень чи конфліктів. Формування такої системи взаємовідносин має забезпечити готовність до тих викликів, які виникають внаслідок відповідних умов в країні, та має на меті збереження стабільності.

Література:

1. Мельник, Т.Ю. Державна підтримка та стимулювання розвитку бізнесу в Україні під час дії воєнного стану. *Економіка, управління та адміністрування*, 2022. Житомир. № 2. С. 3–11. DOI: [https://doi.org/10.26642/ema-2022-2\(100\)-3-11](https://doi.org/10.26642/ema-2022-2(100)-3-11) (дата звернення 05.11.2022)
2. Щодо виконання положення пункту 2 рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 30.12.2021 № 1288 у зв'язку з введенням воєнного стану. № 510. URL: <https://www.nssmc.gov.ua/document/?id=12891134> (дата звернення 05.11.2022)
3. Про затвердження Стандарту № 1 «Корпоративне управління в професійних учасниках ринків капіталу та організованих товарних ринків. Основні поняття та терміни» № 1288. URL: <https://www.nssmc.gov.ua/document/?id=12859866> (дата звернення 05.11.2022).